

NICETAS

INFORMATOR SANKTUARIUM UNITÓW PODLASKICH

Adres: "NICETAS", Kestomioty 15, 21-508 DOBRATYCZE, tel/fax (083) 3755227

Mitra

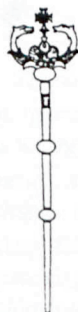

MITRA

Do VI w. mitra miała kształt złotej wstążki otaczającej głowę i przypominała złotą tabliczkę z napisem "święte Panu", którą nosił na czole arcykapłan (Wyj 28,36). Potem mitrę zaczęto sporządzać w kształcie czapki i upiększać ją drogocennymi kamieniami i ikonami: Boga Ojca, Chrystusa, Matki Boskiej, Jana Chrzciciela i krzyża. Jest znakiem królewskiej władzy. Przypomina też ewangelię wkładaną na głowę biskupowi przy konsekracji i napomina, że noszący ją, powinien wciąż mieć na myśli słowa Chrystusa i nimi się kierować.

Żelz - pastoral

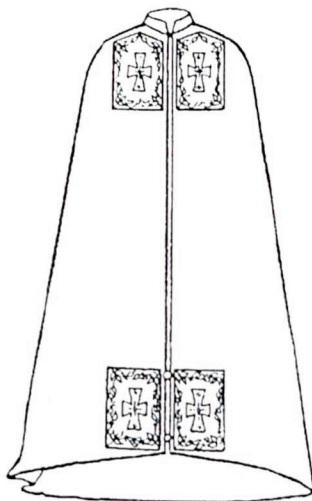
Symbol duchowej władzy i siły. Chrystusa, apostołów a potem i biskupów przedstawiano z laską w ręku jako pasterzy duchowego stada. Oprócz biskupów żelz daje się też archimandrytom i igumenom jako znak władzy nad wspólnotą. Górny koniec ma formę dwu węzłów otaczających kulę ziemską zwróconych głowami do siebie, patrzących na krzyż, co wyraża myśl o mądrym wykonywaniu władzy: "bądźcie roztropni jak węże."

ŻELZ - PASTORAL

Mantia

Rodzaj peleryny okrywającej całe ciało oprócz głowy, czym wyraża się wszystko okrywającą łaskę Bożą, a także surowość, pobożność i pokorę życia zakonnego. Także i to, że u zakonnika ni ręce, ni inne członki nie żyją i są niezdolne do działań tego świata. Swoją powiewną lekkością symbolizuje skrzydła aniołów i dlatego nazywa się szatą anielską. Na dolnych i górnych obrzeżach przyszyte są kawałki kolorowego materiału, co symbolizuje Stary i Nowy Testament, skąd noszący mantię ma czerpać naukę.

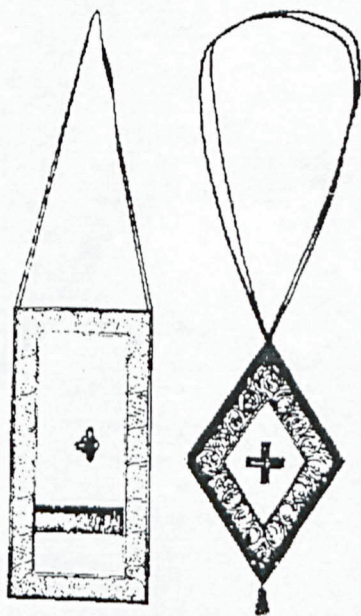
MANTIA

Krzyż

Krzyż przy chrzcie daje się do noszenia każdemu chrześcijaninowi na znak pójścia za Chrystusem. Nosi się go zwykle pod ubraniem. Duchowni zaś noszą go na ubraniu, by ciągle pamiętali, że nie tylko Pana mają nosić w sercu, ale i wyznawać Go przed wszystkimi. W dniu święceń kapłan otrzymuje krzyż srebrny z ośmioma końcami. Jeśli go biskup chce odznaczyć daje mu krzyż złoty: z czterema końcami bez ozdób. I wreszcie najwyższe odznaczenie: krzyż złoty z drogocennymi kamieniami.

KRZYŻ

NABIODRNIK

PALICA

Palica - epigonation - sztywny kawałek materiału w kształcie rombu, ozdobiony krzyżem, zawieszany na biodrze, to symbol miecza duchownego, tj. słowa Bożego, w które kapłan ma być uzbrojony.

Nabiodrnik - różni się od palicy tylko kształtem: jest prostokątny. Oba elementy szaty przysługują tylko biskupowi. Nadaje się je archimandrytom, a oprócz tego, jako wyróżnienie, igumenom i protoprezbiterom. Kapłan nakładając te szaty odmawia:

*"Bohaterze, przypasz do biodra swój miecz,
swą chlubę i ozdobę!*

Szczęśliwie wstąp na rydwan

w obronie wiary, pokory i sprawiedliwości,

a prawica Twoja dokona wielkich czynów!" (Ps 44).

ARCHIMANDRYTA

Nazwa ta pojawiła się w Kościele greckim w V wieku. W aktach soboru Efeckiego (431) wymieniony jest archimandryta Bazyli. W soborze w Konstantynopolu (448) wzięła udział znaczna liczba archimandrytów. Uczestnikiem Soboru Wat. II był archimandryta klasztoru greko-katolickiego w Grota Ferrata pod Rzymem, o. Minisci. Początkowo nazwę archimandryta odnoszono do opiekuna klasztorów znajdujących się na terenie diecezji wybranego przez biskupa spośród igumenów. Obecnie godność archimandryty nadaje się nie tylko przełożonym klasztorów, ale też i innym

zakonnikom mającym wyższe administracyjne funkcje np. rektor seminarium, głowa jakiejś duchownej misji (np. na Soborze Watykańskim II ze strony Cerkwi prawosławnej rosyjskiej uczestniczył archimandryta Witalij Borowoj; obecnym zwierzchnikiem unickiej Cerkwi na Białorusi jest archimandryta Sergiusz Gajek MIC). Albo nadaje się go jako wyższe nagrody kapłanom zakonnym. Podniesienie do godności archimandryty dokonuje biskup specjalnym obrzędem w czasie Mszy św. Archimandrycie przysługują też niektóre oznaki biskupiej godności: skrzyżali (tablice) na

mantii, palica, żeł (pastorał) i tzw. archimandrycki krzyż noszony na sutannie. Paralelna godność duchowieństwa świeckiego to infułat, mitrat.

A w obrzędku łacińskim, w pionie zakonnym to opat, a w pionie diecezjalnego duchowieństwa - infułat.

Wyniesienie do godności Archimandryty ma ogromne znaczenie na horyzoncie Podlasia i Polski. Po beatyfikacji męczenników unickich z Pratulina, kiedy to grecki obrządek został zaszczycony, dowartościowany, przed całym światem powagą najwyższego autorytetu Kościoła, zwrócono uwagę wiernych, że chrześcijanie greckiego obrządku nie tylko w pierwszym tysiącleciu wnieśli wielkie bogactwo do skarbca Kościoła Powszechnego swoim umysłem i świętością, ale i teraz ten obrządek wydaje świętych i jest żywym środowiskiem zmieniającym ludzkie serca; właśnie po beatyfikacji unitów Podlaskich, nominacja na archimandrytę duszpasterza tej jedynej w swym rodzaju parafii unickiej w Polsce jest hojnością Kościoła Chrystusowego podkreślającą, że najmniejsza wspólnota kościelna jest cenna w Jego oczach, liczy się, i wnosi swój wkład do skarbca Kościoła Powszechnego w Polsce. Jest wyrazem

uznania dla aktualnie żyjących unitów podlaskich dających świadectwo swojej wiary w zachowywaniu greckiego obrządku w łonie Kościoła katolickiego. Jest to tym cenniejsze dla wschodnich terenów Polski będących pograniczem dwu wielkich kultur europejskich: łacińskiej i bizantyjskiej, w chrześcijaństwie wyrażającym się obrzędkiem łacińskim i greckim. I w świadomości ludzi środkowo- i północno-wschodniej Polski grecki obrządek kojarzy się najczęściej z wyznaniem prawosławnym. A przecież przez całe pierwsze tysiąclecie całość greckiego obrządku stanowiła integralną część Kościoła Powszechnego. Po nieszczęsnym rozdarciu jedności Wschodu z Zachodem również wiele chrześcijan greckiego obrządku żyła w jedności wiary, a teraz takich chrześcijan jest około 20 milionów. W tym właśnie na terenach środkowo- i północno-wschodniej Polski parafia unicka w Kostomłotach. Jest więc ona znakiem jakim ma być przyszła jedność Kościoła, jest pogładową lekcją powszechności Kościoła Chrystusowego: jedność w różnorodności.

DROGIEMU OJCU ROMANOWI W JEGO ARCHIMANDRYCKIM

POŚLUGIWANIU WŚRÓD UNITÓW PODLASKICH

εἰς πολλὰ ἔτη, ad multos annos, na mnoheja leta

Wspólnota Marianów z Lublina

NUMER PRZYGOTOWALI: Jiří Ptáček MIC, Rafał M. Sulwestrzak MIC

ADRES: Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Księża Marianów

ul. Bazylianówka 54 B, 20-144 LUBLIN 50, skr. 12, tel. (081)747 02 02, fax (...)747 37 70.